

МІЖНАРОДНІ КОМЕРЦІЙНІ ВІДНОСИНИ ЯК ОБ'ЄКТ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ.

1. Сучасна географічна структура зовнішньоторговельних потоків розвинутих країн світу.
2. Динаміка зовнішньоторговельного обороту та її вплив на зростання ВВП.
3. Аналіз товарної структури зовнішньої торгівлі України та її основних торговельних партнерів.

1.

Аналіз сучасної географічної структури зовнішньоторговельних потоків розвинутих країн світу характеризує спрямування основних потоків експортних та імпорتنних поставок розвинутих держав світу та частку обсягів міжнародної торгівлі зазначених країн.

Показники, які характеризують ретроспективні та сучасні напрями експортно-імпорتنних операцій розвинутих країн світу та тенденції їх зміни протягом 1963-2003 років, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПОТОКІВ РОЗВИНУТИХ КРАЇН СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ПРОТЯГОМ 1963—2003 рр. (у % до загального підсумку)

Група країн	Рік	Експорт, % розвинутих країн від загального обсягу товарного експорту					Імпорт, % розвинутих країн від загального обсягу товарного імпорту				
		усі розвинені країни світу	Північна Америка	Західна Європа	Японія	решта країн світу	Північна Америка	Західна Європа	Японія	Нові індустріальні країни Азії	решта країн світу
Північна Америка	1963	59,6	25,4	27,6	6,6	40,4	34,3	24,3	7,0	2,4	32,0
	1973	68,4	33,5	24,8	10,1	31,6	36,6	23,9	11,4	6,1	22,0
	1983	64,7	34,2	21,6	8,9	35,3	28,8	18,6	14,1	10,5	28,0
	1993	64,7	35,6	20,2	8,9	35,3	27,1	18,0	16,0	12,6	26,3
	2000	64,9	39,7	18,5	6,7	35,1	26,2	18,5	10,8	11,3	32,2
	2001	65,1	40,1	18,2	6,1	34,9	25,7	19,2	9,8	12,4	33,4
	2002	66,3	42,8	19,3	6,9	33,7	28,7	19,9	10,1	13,7	34,5
	2003	67,4	43,5	20,4	7,5	32,6	30,1	20,5	10,9	14,1	34,8

2.

Дані, які характеризують динаміку зовнішньоторговельного обороту та валового внутрішнього продукту України та її основних торговельних партнерів (Російської Федерації, Польщі та США) протягом 1996—2004 рр. наведено у табл. 2

Таблиця 2

Зовнішньоторговельний оборот та ВВП головних торговельних партнерів України протягом 2000-2007рр., млн дол. США

Показник	Україна	Російська Федерація	Польща	США
ВВП				
2000р.	43361	229 783	133210	7418700
2004 р.	31321	259 700	158928	8 708 900
2007 р.	65061	277 879	189327	9 246 864
Зовнішньоторговельний оборот				
2000 р.	41 814	157777	15987	731 560
2004 р.	37364	149 895	20650	850390
2007 р.	74565	279 759	22720	934 573

З таблиці видно, що головними партнерами України протягом 7 років, що розглядаються були РФ, Польща, США. ВВП України за час, що розглядається зріс на 21700 млрд.дол, тобто в 1,5 рази. При цьому ВВП РФ, Польщі та США за цей же час зросли відповідно в 1,3; 1,4; 1,2 рази. Зовнішньоторговельний оборот країн за 8 років збільшився в 1,8, 1,8, 1,4 та 1,3 рази відповідно. Отже, темпи зростання зовнішньоторговельного обороту є більшими за темпи зростання ВВП. Результати дослідження свідчать про те, що протягом 2000-2007 років ВВП України зростав найбільшими темпами порівняно з іншими країнами, але залишається найменшим, так в 2007 році ВВП України був меншим за ВВП РФ в 4,3 рази, Польщі – в 2,9 рази, США – в 142 рази.

Динаміка показників експортно-імпортних операцій між Україною та РФ за 2005-2008 рр.

(млн. дол. США)

Показники	2005	2006	2007	2008	2006	2007	2008 / 2007	
					/ 2005	/ 2006	+/-	%
					%	%		
Товарообіг	20332,6	22437,7	29505,9	35153,3	110,4	131,5	5647,4	119,1
Експорт	7490,1	8650,7	12668,3	15739,1	115,5	146,4	3070,8	124,2
Імпорт	12842,5	13787,0	16837,6	19414,2	107,4	122,1	2576,6	115,3
Сальдо	-5352,4	-5136,3	-4169,3	-3675,1	96,0	81,2	494,2	88,1

У структурі українського експорту до РФ за означений період переважала продукція високого і середнього ступенів переробки: машинобудівна, металургійна та продовольча. Порівняно з січнем – груднем 2007 р. зросла питома вага продукції машинобудування з 37,0% до 38,6%, продовольчої продукції з 11,5% до 12,2%, зменшилась – продукції металургійної промисловості з 28,7% до 24,4%.

Експорт з України до РФ за січень - грудень 2008 р.

(млн. дол. США)

Експорт до РФ	січень-грудень 2007		коєф.*	січень-грудень 2008		коєф.*	січень-грудень 2008 / січень-грудень 2007	
							+/-	%
Всього:	12668,3	100,0%	коєф.*	15739,1	100,0%	коєф.*	3070,8	124,2
у тому числі:								
продукція машинобудування	4690,1	37,0	1,44	6074,8	38,6	1,61	1384,7	129,5
металургійна продукція	3635,4	28,7	1,74	3840,1	24,4	1,42	204,7	105,6
продовольча продукція	1462,3	11,5	2,36	1915,5	12,2	2,51	453,2	131,0
хімічна продукція	1104,9	8,7	0,70	1220,8	7,8	0,61	115,9	110,5
деревина, папір, целюлоза	572,0	4,5	1,24	629,3	4,0	1,34	57,3	110,0
* - співвідношення українського експорту до імпорту з Росії								

У структурі російського імпорту в Україну за січень – грудень 2008 року переважала продукція сировинного спрямування – енергоносії * (питома вага у загальному імпорті - 44,7%). Зросла питома вага продукції машинобудування (з 16,8% до 19,4%), металургійної (з 10,7% до 14,0%), хімічної продукції (з 8,2% до 10,2%)

Імпорт в Україну з РФ за січень - грудень 2008 р.

(млн. дол. США)

Імпорт з РФ	січень-грудень 2007		січень-грудень 2008		січень-грудень 2008 / січень-грудень 2007	
					+, -	%
Всього:	16837,6	100,0%	19414,2	100,0%	2576,6	115,3
у тому числі:						
енергоносії	7881,4	40,6	8679,3	44,7	797,9	110,1
продукція машинобудування	3262,1	16,8	3767,6	19,4	505,5	115,5
металургійна продукція	2084,1	10,7	2713,8	14,0	629,7	130,2
хімічна продукція	1588,8	8,2	1986,3	10,2	397,5	125,0
деревина, папір, целюлоза	462,8	2,4	469,3	2,4	6,5	101,4
продовольча продукція	620,2	3,2	764,5	3,9	144,3	123,3

3.

Для проведення аналізу товарної структури зовнішньої торгівлі України та її основних торговельних партнерів потрібно провести порівняльний аналіз динаміки зовнішньоторговельного обороту держав- основних торговельних партнерів країни, темпів його зростання та зміни частки у ВВП кожної з країн, а також потрібно обґрунтувати взаємозалежність темпів зростання ВВП та зовнішньоторговельного обороту країн .

Товарна структура зовнішньої торгівлі за 2009 рік

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Експорт			Імпорт		
	тис.дол. США	у % до 2008р.	у % до загального обсягу	тис.дол. США	у % до 2008р.	у % до загального обсягу
Усього	39702883,3	59,3	100,0	45435559,2	53,1	100,0
I. Живі тварини; продукти тваринного походження	595966,8	76,1	1,5	1267557,1	74,5	2,8
II. Продукти рослинного походження	5034894,2	90,3	12,7	1259948,6	86,2	2,8
III. 15 Жири та олії тваринного або рослинного походження	1796023,8	92,3	4,5	374265,8	61,1	0,8
IV. Готові харчові продукти	2088052,1	82,9	5,3	2034278,2	75,9	4,5
V. Мінеральні продукти	3900091,4	55,4	9,8	15695085,5	61,7	34,5
VI. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	2515151,7	49,9	6,3	5319269,4	76,4	11,7
VII. Полімерні матеріали, пластмаси та каучук	563318,2	56,5	1,4	2663829,0	59,5	5,9
VIII. Шкіряна і хутряна сировина та вироби з них	178095,0	49,5	0,4	124198,4	53,4	0,3
IX. Деревина і вироби з деревини	669962,2	83,6	1,7	281220,9	51,5	0,6
X. Маса з деревини	806971,6	92,3	2,0	1373331,5	74,8	3,0

або інших волокнистих целюлозних матеріалів						
XI. Текстиль та вироби з текстилю	712946,6	72,4	1,8	1416920,9	67,5	3,1
XII. Взуття, головні убори, парасольки	144513,5	81,1	0,4	286487,8	53,9	0,6
XIV. 71 Дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, дорогоцінні метали та вироби з них	84195,2	57,3	0,2	159747,6	15,5	0,4
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	12816758,1	46,4	32,3	2676558,8	41,9	5,9
XVI. Механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення і звуку	5014319,1	79,1	12,6	6257043,8	46,8	13,8
XVII. Транспортні засоби та шляхове обладнання	1596432,9	36,9	4,0	2163829,7	17,9	4,8
XVIII. Прилади і апарати оптичні, для фотографування або кінематографії; апарати медико- хірургічні; годинники; музичні інструменти	278710,6	114,8	0,7	670774,2	54,9	1,5
XXI. 97 Вироби мистецтва	689,6	95,3	0,0	994,9	24,2	0,0
99 Різне	274156,3	112,9	0,7	88757,3	250,4	0,2

© Держкомстат України, 1998-2010